

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2023

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Handhaving	2
Omgevingsrecht.....	6
Wabo	6
WRO	11
Natuurbescherming	12
Bestuursrecht overig	16
Wegenverkeerswet	16
Wet open overheid/ Wet openbaarheid van bestuur	16
Vreemdelingenrecht.....	17
Asiel	17

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Handhaving

JnB 2023, 636

MK ABRS, 16-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3140](#)

college van burgemeester en wethouders van Hillegom.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:31d, 5:32b

HANDHAVING. DWANGSOM. CLUSTERING VAN OVERTREDINGEN. Drie lasten onder dwangsom in verband met verschillende overtredingen. Het college kon in dit geval niet volstaan met het verbinden van een dwangsom aan een categorie van overtredingen.

Onzorgvuldige voorbereiding.

[...] Een dwangsom voor meerdere overtredingen

10. [appellant] betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het college ten onrechte per categorie van overtredingen een dwangsom heeft opgelegd. Het college had volgens [appellant] per bouwwerk een aparte dwangsom moeten verbinden aan de opgelegde lasten. Indien [appellant] alle in de categorieën A en B genoemde bouwwerken zou verwijderen, behalve een enkel bouwwerk, en dus vrijwel geheel aan de lasten zou hebben voldaan, dan zou [appellant] namelijk alsnog de gehele dwangsom verbeuren.

[...] 10.2. Anders dan de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat het college in de besluitvorming onvoldoende heeft onderbouwd hoe de clustering van overtredingen voor de in de categorieën A en B genoemde bouwwerken per categorie tot stand is gekomen. Daarbij betreft de Afdeling dat het college de samenhang tussen de verschillende overtredingen die per categorie van bouwwerken zijn opgenomen en het voldoen aan de last onvoldoende concreet heeft onderbouwd. De enkele verwijzing van het college naar het al dan niet (onder voorwaarden) bestaan van de mogelijkheid om de geconstateerde overtredingen te legaliseren als reden om verschillende overtredingen in een categorie van bouwwerken onder te brengen is daarvoor onvoldoende. Niet is gebleken van een zodanige ruimtelijke of andere samenhang tussen de in de categorieën A en B genoemde bouwwerken, dat voor deze gezamenlijk een bedrag kan worden opgenomen tot betaling van een geldsom indien de last voor de desbetreffende categorie van bouwwerken niet of niet tijdig wordt uitgevoerd. Ook anderszins is de Afdeling niet gebleken van een voldoende onderbouwing van de clustering van overtredingen, waarvoor een dwangsom wordt opgelegd of een samenhang van de overtredingen per categorie van bouwwerken. Gedacht kan dan worden aan een relatie met de feiten waardoor de overtredingen volgens het college zijn ontstaan of de activiteiten die volgens het college nodig zijn om de geconstateerde overtredingen te beëindigen. Dit betekent dat het college in dit geval niet kon volstaan met het verbinden van een dwangsom aan een categorie van overtredingen. Het besluit van 14 januari 2020, waarbij het besluit van 3 juli 2019 is gehandhaafd, is alleen al daarom in strijd met artikel 3:2 van de Awb niet zorgvuldig voorbereid. [...]

JnB 2023, 637

ABRS, 16-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3139](#)

college van burgemeester en wethouders van West Betuwe.

bestemmingsplan "Geldermalsen woongebied 2011"

HANDHAVING. BESTEMMINGSPLAN. GEBRUIK. WOONBESTEMMING. PAARDEN. Afwijzing handhavingsverzoek gebruik berging voor het stallen van paarden. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het houden van twee paarden niet in overeenstemming is met de geldende woonbestemming. In het [door appellant ingediende]

rapport wordt er met name op gewezen dat aan de andere kant van het perceel gronden met een agrarische bestemming liggen, maar die omstandigheid doet er niet aan af dat het perceel zelf een woonbestemming heeft en onderdeel uitmaakt van een woonwijk. De berging ligt op zeer korte afstand (1,5 m tot 2 m) van de slaapkamer van [partij A] op de begane grond. De berging ligt ook op zeer korte afstand van het terras van [partij B] (1 m tot 2 m). Voor dat oordeel was geen nader onderzoek nodig. Ook als de dominante windrichting geur wegblaast van de percelen van [partij A] en [partij B], zoals in het rapport wordt gesteld, is het gelet op de aard van de omgeving en de zeer korte afstand tot de naastgelegen percelen aannemelijk dat (geur)hinder kan ontstaan voor omwonenden door het houden van twee paarden.

JnB 2023, 638

Voorzieningenrechter ABRS, 15-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3096](#)

college van burgemeester en wethouders van Meierijstad.

bestemmingsplan "Harmonisatie van diverse regelingen ('laaghangend fruit')

HANDHAVING. DWANGSOM. BESTEMMINGSPLAN. WONEN. GEBRUIK. Gebruik

bedrijfsgebouw als woonruimte. I.c. wordt geoordeeld dat in strijd is gehandeld met artikel 15.1, aanhef en onder e, van de planregels van het bestemmingsplan. Een verbodsbepaling als deze, die het gebruiken of laten gebruiken van elk willekeurig deel van een bedrijfsgebouw als woonruimte verbiedt, verbiedt ook het gebruiken of laten gebruiken van het gehele bedrijfsgebouw als woonruimte. Dit betekent dat ook het gebruiken of laten gebruiken van het gehele bedrijfsgebouw als woonruimte, een overtreding oplevert van artikel 15.1, aanhef en onder e, van de planregels van het bestemmingsplan. Als het gehele bedrijfsgebouw wordt gebruikt als woonruimte, dan wordt immers ook elk willekeurig deel als zodanig gebruikt.

JnB 2023, 639

MK ABRS, 09-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3072](#)

college van burgemeester en wethouders van Hengelo.

Bestemmingsplan "Hengelo Noord"

HANDHAVING. BESTEMMINGSPLAN. MAATSCHAPPELIJKE DOELEINDEN. GEBRUIK.

Afwijzing handhavingsverzoek. I.c. wordt geoordeeld dat het beschreven gebruik van het perceel door de Toermalijn (kinderdagcentrum voor verstandelijk en/of lichamenlijk beperkte kinderen van 0 tot en met 18 jaar) in overeenstemming is met de onder de bestemming "Maatschappelijke doeleinden" aangeduide categorie sociaal-maatschappelijke doeleinden. Geen overtreding van de planvoorschriften en het college was niet bevoegd handhavend op te treden.

[...] Bij besluit [...] heeft het college het verzoek van [appellant] om handhavend op te treden tegen het door Stichting Aveleijn gebruiken van het perceel [...] voor sociaal-medische doeleinden afgewezen. [...]

[...] 1. Op het perceel [...] exploiteert Stichting Aveleijn onder de naam de Toermalijn een kinderdagcentrum voor verstandelijk en/of lichamenlijk beperkte kinderen van 0 tot en met 18 jaar. [appellant] woont aan de [locatie] te Hengelo en zijn perceel grenst aan het kinderdagcentrum. [appellant] stelt geluidsoverlast te ondervinden van het kinderdagcentrum.

[...] 7.6. Zoals hiervoor onder 5. is overwogen is aan de gronden van het perceel van De Toermalijn de bestemming "Maatschappelijke doeleinden" toegekend. De activiteiten van De Toermalijn zijn in algemene zin als maatschappelijk te duiden. Daarmee zijn die activiteiten nog niet toegestaan. Het

bestemmingsplan regelt namelijk ook dat de op de plankaart voor maatschappelijke doeleinden aangewezen gronden moeten zijn bestemd voor gebouwen ten behoeve van een zevental doeleinden, allen maatschappelijke doeleinden. Sommige van deze doeleinden zijn evident niet van toepassing op het gebruik van het perceel door De Toermalijn, zoals: buurt- en/of speeltuinvereniging, (semi) overheidsinstellingen en levensbeschouwelijke doeleinden. Bij De Toermalijn is evenmin sprake van sociaal-culturele doeleinden. Het hiervoor uitvoerig beschreven gebruik vertoont elementen van de overige doeleinden: onderwijs, sociaal-medisch en sociaal-maatschappelijk. Het gebruik valt echter niet onder onderwijsdoeleinden zoals gedefinieerd in het bestemmingsplan, omdat het perceel van De Toermalijn op de plankaart niet is aangeduid met "od". Het geschil tussen partijen spitst zich toe op de vraag of het gebruik valt in de categorie sociaal-maatschappelijk en/of sociaal-medisch. De doeleinden sociaal-maatschappelijk en sociaal-medisch, die in dat plan niet nader zijn omschreven of gedefinieerd, sluiten elkaar niet uit. De Afdeling is van oordeel dat het hiervoor beschreven gebruik elementen bevat die zowel kunnen worden geduid als sociaal-medisch als sociaal-maatschappelijk.

Onder het sociaal-medische gebruik kan worden gerekend het verstrekken van medicijnen, het geven van sondevoeding, het vervangen van een stoma en een Mic-key button, de consultaties door een kinderarts over lig- en zithouding en hygiëne en van een revalidatiearts die adviseert over hulpmiddelen zoals rolstoelen, de begeleiding van enkele kinderen door een externe verpleegkundige en het aanbieden van logopedie en gespecialiseerde fysiotherapie. Onder het sociaal-maatschappelijke gebruik valt het bieden van een vertrouwde en veilige omgeving voor deze speciale doelgroep, de intensieve begeleiding bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren op cognitief, sociaal-emotioneel, communicatief en motorisch vlak, het bevorderen van hun zelfredzaamheid, waarmee tevens wordt getracht hen te brengen op een niveau dat zij door kunnen stromen naar het (speciaal) onderwijs, het bevorderen van sociale en motorische vaardigheden, het aanbieden van een activiteitenprogramma met de aandacht voor communicatie, muziek, spel (waaronder buiten spelen) en bewegen, met inzet van agogische, pedagogische en didactische methoden.

7.7. Gelet op deze gebruikselementen komt de Afdeling tot de conclusie dat het beschreven gebruik van het perceel door de Toermalijn in overeenstemming is met de onder de bestemming "Maatschappelijke doeleinden" aangeduide categorie sociaal-maatschappelijke doeleinden. Er is dus geen overtreding van de planvoorschriften. Om die reden was het college niet bevoegd handhavend op te treden. [...]

JnB 2023, 640

Voorzieningenrechter Rechtbank Midden-Nederland, 03-08-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:4023](#)

burgemeester van de gemeente Veenendaal.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) 8

Opiumwet 13b

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. STRAFRECHTELIJK ONRECHTMATIG VERKREGEN BEWIJS.

Sluiting woning voor zes maanden. I.c. is niet in geschil dat het bewijs in strafrechtelijke zin onrechtmatig is verkregen en dat de strafzaak tegen verzoeker om die reden is geseponeerd. De voorzieningenrechter vindt niet dat het gebruik van het strafrechtelijk onrechtmatig verkregen bewijs, gelet op het openbare orde belang dat artikel 13b van de Opiumwet beschermt en op de beschikbare informatie, in dit geval zozeer indruist tegen hetgeen van een behoorlijk handelende overheid mag worden verwacht. De burgemeester dient bij de

heroverweging in bezwaar wel kennis te nemen van de gang van zaken rond het binnentreden van de woning. De burgemeester zal ook bij de heroverweging moeten betrekken of verzoeker ook in het bestuurlijke traject op enige wijze gecompenseerd zou moeten worden voor de schending van zijn huisrecht. De voorzieningenrechter wijst het verzoek toe en bepaalt dat de sluiting van de woning na drie maanden wordt opgeheven.

JnB 2023, 641

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 02-08-2023, [ECLI:NL:RBNNE:2023:3202](#)

Opiumwet 13b

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. EVENWICHTIGHEID. Sluiting woning voor zes maanden. I.c. wordt geoordeeld dat verweerder bevoegd is tot sluiting over te gaan en de sluiting een geschikt, noodzakelijk en evenwichtig middel is. Wel dient in de heroverweging op bezwaar te worden betrokken wat de schade aan de woning, toegebracht bij de politie-actie, betekent voor de beoordeling van de evenwichtigheid.

JnB 2023, 642

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Holland, 11-07-2023, [ECLI:NL:RBNHO:2023:7115](#)

burgemeester van de gemeente Zaanstad, verweerder.

Opiumwet 13b

HANDHAVING. OPIUMWET 13b. BEVOEGDHEID. Sluiting woning en bijbehorende kelderbox voor drie maanden. I.c. wordt geoordeeld dat tot heden onvoldoende vaststaat dat sprake is van drugs aanwezig voor verkoop, aflevering of verstrekking, zodat niet is uitgesloten dat verweerder niet bevoegd is tot sluiting. Verwijzing naar Richtlijnen voor strafvordering Opiumwet van het openbaar ministerie.

[...] 1.1 Verweerder heeft besloten tot sluiting van de woning van verzoekers op grond van artikel 13b van de Opiumwet, onder de overweging dat in de woning verdovende middelen zijn aangetroffen. [...]

[...] *Bezwaar redelijk kans van slagen*

[...] 4.3 Niet in geschil is dat 2,41 gram harddrugs en 17,48 gram hennep in de woning van verzoekers is aangetroffen. Ook bevat het dossier geen bewijsmiddelen waaruit blijkt dat is geconstateerd dat in de woning verkoop, aflevering of verstrekking van drugs plaatsvond. Weliswaar stelt verweerder onder verwijzing naar de observatie van de politie over het toilet (doorspoelen) dat er meer drugs in de woning aanwezig waren, maar die (enkele) stelling is voor het bewijs daarvan niet toereikend, terwijl de bewijslast op verweerder rust.

[...] 4.5 [...] In de rechtspraak wordt bij wijze van vuistregel bij de beoordeling of de hoeveelheid aangetroffen verdovende middelen erop wijzen dat die voor verkoop, aflevering of verstrekking bestemd zijn, aangesloten bij de door het openbaar ministerie voor een vergelijkbare beoordeling toegepaste criteria in de Richtlijnen voor strafvordering Opiumwet¹. Volgens die richtlijn wordt een hoeveelheid harddrugs van maximaal 0,5 gram en een hoeveelheid softdrugs van maximaal 5 gram in beginsel als hoeveelheid aangemerkt die duidt op bezit voor eigen gebruik en dus niet voor handel. De hoeveelheid die is aangetroffen in de woning van verzoekers ligt hier inderdaad boven. Uit de Richtlijnen voor strafvordering Opiumwet van het openbaar ministerie volgt echter ook dat pas vanaf een hoeveelheid van 5 gram (bij harddrugs) en 30 gram (bij softdrugs) reeds op grond van die hoeveelheid sprake is van een zogeheten 'dealerindicatie' waarbij opzet op handel aan de orde is en wordt handel dus in beginsel aangenomen. Tussen 0,5 en 5 gram harddrugs en 5 en 30 gram

softdrugs is volgens die richtlijn een extra indicatie nodig om aan te nemen dat sprake is van (opzet op) handel. Bij hoeveelheden boven 5 gram harddrugs en 30 gram softdrugs wordt handel verondersteld. Het is dus de vraag of verweerders stelling in het primaire besluit dat reeds uit de aangetroffen hoeveelheid volgt dat sprake is van handelshoeveelheden verdovende middelen, in bezwaar stand zal houden. Of andere omstandigheden die conclusie wel rechtvaardigen, zal dan nader onderzocht kunnen worden. De omstandigheden dat verzoeker 3 eerder, maar niet omstreeks het aantreffen van de drugs, vanwege anonieme meldingen in verband zou zijn gebracht met drugshandel buiten de woning en dat de wijk kwetsbaar is, acht de voorzieningenrechter voor die conclusie vooralsnog niet toereikend. Of de wijze van verpakken van de drugs - en eventueel andere omstandigheden - daarvoor voldoende is, behoeft, tegenover de betwisting door verzoekers, ook nader onderzoek en uitleg in de bezwaarfase. Hetzelfde geldt voor het aantreffen van hennep gruis rond de toiletput en het feit dat de politieambtenaren in de toiletput papierresten hebben aangetroffen, waarvan niet duidelijk is wat daar mee wordt bedoeld in relatie tot (handel in) drugs, omdat niet is toegelicht wat voor soort papier dit is.

Daarnaast kan de omstandigheid dat verzoeker 3 een gebruiker is, een verklaring geven voor de verschillende registraties die omtrent hem in het politiesysteem staan. Tot slot kan de aanwezigheid van hard- en softdrugs en de wijze van verpakking van de verdovende middelen ook verklaard worden doordat verzoeker deze gekocht heeft als gebruiker. Daaruit volgt niet zonder meer dat dus sprake is van een handelshoeveelheid verdovende middelen.

4.6 Dat sprake is van een drugs aanwezig voor verkoop, aflevering of verstrekking staat daarom tot heden onvoldoende vast, zodat niet is uitgesloten dat verweerder niet bevoegd is tot sluiting. Of overigens aan de beleidsregels is voldaan voor sluiting, kan de voorzieningenrechter onbesproken laten. [...]

[...] 6. Gelet op het voorgaande ziet de voorzieningenrechter voldoende aanleiding om het besluit te schorsen tot zes weken na bekendmaking van de beslissing op bezwaar. Dat betekent dat verweerder op dit moment de woning (nog) niet mag sluiten. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

JnB 2023, 643

ABRS, 09-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3057](#)

college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.12, 2.27, 3.11

Besluit omgevingsrecht (Bor) 6.5

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN. VERKEEERS- EN VLIEGTUIGLAWAAI. Weigering omgevingsvergunning voor gebruik van gronden in strijd met bestemmingsplan voor het oprichten van een bedrijfswoning. I.c. wordt geoordeeld dat de raad de feiten en omstandigheden van dit geval onvoldoende heeft betrokken in de belangenafweging die aan het besluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen ten grondslag ligt. Weliswaar geldt in het gemeentelijke beleid het uitgangspunt bij nieuwe

woningbouwontwikkelingen dat maximaal één dove gevel per woning wenselijk is, maar dit ontslaat de raad niet van de verplichting om per geval af te wegen of van dit uitgangspunt kan worden afgeweken.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college geweigerd een omgevingsvergunning te verlenen voor het gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan voor het oprichten van een bedrijfswoning [...].

[...] Is de ruimtelijke afweging deugdelijk?

[...] 7.1. De raad heeft zich op het standpunt gesteld dat als gevolg van het verkeers- en vliegtuiglawaai ter plaatse van de voorziene woning het wettelijk toelaatbare maximum ruim wordt overschreden. De door [appellant] voorgestelde maatregelen tot het terugbrengen van de maximale geluidsbelasting op de woning worden niet aanvaardbaar geacht. De raad heeft toegelicht bij nieuwe ontwikkelingen te streven naar het respecteren van de wettelijke voorkeursgrenswaarden. Indien hier niet aan kan worden voldaan, acht de raad het wenselijk om maximaal één dove gevel per woning toe te staan. Daarmee blijft natuurlijke ventilatie via de andere gevels mogelijk zonder dat de geluidsbelasting op die gevels te hoog wordt.

7.2. De Afdeling overweegt dat de raad de feiten en omstandigheden van dit geval onvoldoende heeft betrokken in de belangenafweging die aan het besluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen ten grondslag ligt. Weliswaar geldt in het gemeentelijke beleid het uitgangspunt bij nieuwe woningbouwontwikkelingen dat maximaal één dove gevel per woning wenselijk is, maar dit ontslaat de raad niet van de verplichting om per geval af te wegen of van dit uitgangspunt kan worden afgeweken. [...] De raad had in dit geval rekening moeten houden met de omstandigheid dat het gaat om de aanvraag voor maar één solitaire bedrijfswoning. Daarnaast had bij de belangenafweging moeten worden betrokken dat [appellant] in de ruimtelijke onderbouwing bij de aanvraag heeft vermeld dat met het bouwplan wordt voorgenomen op het perceel een agrarische paardenhouderij met een bedrijfswoning te exploiteren, maar ook dat een bedrijfswoning voor de exploitatie van de paardenhouderij noodzakelijk is. Bovendien heeft [appellant] ter zitting naar voren gebracht dat langs de Rijksweg A9, ter hoogte van zijn perceel, geluidsschermen zullen worden geplaatst. Het college heeft dat niet betwist. [...]

JnB 2023, 644

ABRS, 02-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2949](#)

college van burgemeester en wethouders van Veere.

Dienstenrichtlijn 15 lid 3

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.12

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. BESTEMMINGSPLAN. DIENSTENRICHTLIJN.

EXCEPTIEVE TOETS. I.c. wordt geoordeeld dat sprake is van een eis in de zin van de Dienstenrichtlijn, omdat de planregel het aanbieden van de dienst "recreatieve verhuur" verbiedt. Er is geen grond voor het oordeel dat de beperking dat [appellante] haar woning niet mag gebruiken voor recreatieve verhuur, evident niet gerechtvaardigd is om een dwingende reden van algemeen belang. Deze planregeling is niet evident in strijd met de Dienstenrichtlijn.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college geweigerd aan [appellante] een omgevingsvergunning te verlenen voor het gebruiken van de woning op [...] (hierna: het perceel) voor recreatieve verhuur.

[...] Werkingsfeer Dienstenrichtlijn

[...] - Is sprake van een eis in de zin van de Dienstenrichtlijn?

7.2. De Dienstenrichtlijn is van toepassing op eisen die specifiek de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit regelen, of daarop specifiek van invloed zijn (overweging 9 van de preambule van de Dienstenrichtlijn). De Afdeling begrijpt dit zo, dat het daarbij in de eerste plaats kan gaan om eisen die uitdrukkelijk gericht zijn tot dienstverrichters (zie het arrest van 30 januari 2018, Visser Vastgoed, ECLI:EU:C:2018:44, punt 124). Hieronder vallen onder meer administratieve formaliteiten, eisen en voorschriften die specifiek de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit of een bijzondere categorie diensten regelen (zie het arrest van 22 september 2020, Cali Apartments, ECLI:EU:2020:743, punt 41). In de tweede plaats kan het gaan om eisen die weliswaar gericht zijn tot iedereen, maar die gelet op hun effecten, specifiek van invloed zijn op de toegang tot de uitoefening van een dienstenactiviteit (zie de uitspraak van de Afdeling van 9 januari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:35](#), Riksha, onder 5.6).

7.3. De richtlijn is niet van toepassing op eisen die op iedereen zonder onderscheid van toepassing zijn, dat wil zeggen zowel op dienstverrichters als op niet-dienstverrichters ('particulieren'). Omdat zulke eisen op dezelfde wijze in acht moeten worden genomen door dienstverrichters en personen die handelen als particulier, vormen zij geen beperking van de vrijheid van vestiging van dienstverrichters en het vrije verkeer van diensten tussen de lidstaten (zie het arrest van 30 januari 2018, Visser Vastgoed, ECLI:EU:C:2018:44, punt 123).

7.4. Ook een bestemmingsplanregel is een eis waarop de Dienstenrichtlijn van toepassing is, als die planregel specifiek de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit regelt, of daarop specifiek van invloed is. Of de Dienstenrichtlijn van toepassing is, hangt dus af van de effecten van de (bestemmingsplan)regel. Dat betekent dus ook dat de Dienstenrichtlijn niet van toepassing is op voorschriften over ruimtelijke ordening en stedenbouw die dienstverrichters bij de uitvoering van hun economische activiteit in acht moeten nemen op dezelfde wijze als natuurlijke personen die als particulier handelen (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 24 februari 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:369](#), onder 32.3).

7.5. De Afdeling overweegt dat de voor "Gemengd" aangewezen gronden onder meer zijn bestemd voor dienstverlening. Op grond van artikel 6.1, eerste lid en onder c en k, gelezen in samenhang met artikel 1.38 van de planregels is het bedrijfsmatig aanbieden van diensten aan personen toegestaan, maar is het verhuren van een woning voor recreatieve verhuur uitgezonderd. Naar het oordeel van de Afdeling is sprake van een eis in de zin van de Dienstenrichtlijn, omdat de planregel het aanbieden van de dienst "recreatieve verhuur" verbiedt.

- Kan de eis gerechtvaardigd worden?

7.6. Eisen die aan dienstverrichters gesteld worden en die niet op voorhand verboden zijn, moeten in overeenstemming met artikel 15, derde lid, van de Dienstenrichtlijn gerechtvaardigd worden. Dit houdt in dat de eisen nodig zijn om een dwingende reden van algemeen belang. Verder moeten zij ten opzichte van dat belang evenredig zijn. Dat laatste houdt in dat de eisen geschikt moeten zijn om het nagestreefde doel te bereiken; zij gaan niet verder dan nodig is om dat doel te bereiken en dat doel kan niet met andere, minder beperkende maatregelen worden bereikt.

7.7. Bij het discriminatieverbod gaat het, anders dan [appellante] betoogt, om de vraag of de eis direct of indirect onderscheid naar nationaliteit maakt. [appellante] heeft niet aangevoerd dat dit het geval is. De Afdeling is daar ook niet van gebleken.

Verder moet de eis gerechtvaardigd zijn om een dwingende reden van algemeen belang. Het college heeft toegelicht dat het gebruik van woningen ten behoeve van (recreatieve) verhuur, zonder dat daarin permanent wordt gewoond, niet is toegestaan om de leefbaarheid van de kern Westkapelle te behouden. Voor het behoud van de leefbaarheid van de kern is het volgens het college van belang

dat woningen beschikbaar blijven voor permanente bewoning of, in aangewezen gevallen, voor het gebruik als tweede woning. Het college heeft ter zitting bij de rechtbank gemotiveerd toegelicht dat recreatieve verhuur overlast met zich mee kan brengen, omdat toeristen ander gedrag vertonen dan permanente bewoners of dan bezoekers van aan huis gebonden bedrijven. Ook in de plantoelichting staat dat activiteiten die een onevenredige hinder voor het woonmilieu veroorzaken en onevenredige afbreuk doen aan het woonkarakter van de wijk of buurt, niet zijn toegestaan.

Bij het vereiste van evenredigheid gaat het erom dat de eis niet verder mag gaan dan nodig is om het nagestreefde doel te bereiken en dat het doel niet met andere, minder beperkende maatregelen kan worden bereikt. De Afdeling ziet geen reden waarom het niet toestaan van de recreatieve verhuur van woningen in dit geval verder gaat dan nodig is. Andere vormen van verhuur van de woningen zijn immers wel mogelijk. De planwetgever heeft, zoals ook volgt uit wat hiervoor onder 5.1 is overwogen, de mogelijkheden voor dienstverlening en de recreatieve verhuur van een woning welbewust afzonderlijk ruimtelijk geregeld. Er liggen afzonderlijke ruimtelijke overwegingen ten grondslag aan het al dan niet toestaan van een recreatiewoning op specifieke locaties.

7.8. Concluderend ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de beperking dat [appellante] haar woning niet mag gebruiken voor recreatieve verhuur, evident niet gerechtvaardigd is om een dwingende reden van algemeen belang. Dat betekent dat geen aanleiding bestaat voor het oordeel dat deze planregeling evident in strijd is met de Dienstenrichtlijn.

Het betoog faalt. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraken ABRS van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2023:2834](#) en [ECLI:NL:RVS:2023:2947](#).

JnB 2023, 645

MK Rechtbank Gelderland, 28-07-2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:4389](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente.

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) Artikel 1 Eerste Protocol, 2, 8

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 8.2a

WABO. HANDHAVING. EVENREDIGHEID. Afwijzing verzoek om handhavend op te treden in verband met woonboten die op een gezoneerd industrieterrein liggen. I.c. wordt geoordeeld dat het overgangsrecht van artikel 8.2a van de Wabo niet alleen van toepassing is op het bouwen, maar ook op het gebruik van de woonboten in strijd met het bestemmingsplan. De tekst van artikel 8.2a van de Wabo is duidelijk. De rechtbank vindt steun voor haar oordeel in meerdere uitspraken van de Afdeling. Voor het buiten toepassing laten van artikel 8.2a van de Wabo wordt geen aanleiding gezien. Ongegrond beroep.

JnB 2023, 646

Rechtbank Overijssel, 12-07-2023, [ECLI:NL:RBOVE:2023:2678](#)

college van burgemeester en wethouders van Enschede, verweerder.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) 6

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. HANDHAVING. BOUWSTOP. DWANGSOM. ONSCHULDPRESUMPTIE. Bouwstop en last onder dwangsom vanwege bouw schuur zonder omgevingsvergunning. I.c. wordt geoordeeld dat weliswaar sprake is van een link tussen de strafrechtelijke procedure en het bestreden besluit, omdat hieraan hetzelfde feitencomplex ten grondslag ligt, maar dat is

onvoldoende voor de conclusie dat het bestreden besluit in strijd is met artikel 6 van het EVRM.

[...] In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eisers tegen het besluit [...], waarbij aan eisers een bouwstop en een last onder dwangsom is opgelegd.

[...] Onschuldpresumptie

[...] 10. Op grond van artikel 6, tweede lid, van het EVRM wordt een ieder tegen wie een vervolging is ingesteld voor onschuldig gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan. Deze onschuldpresumptie brengt volgens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) mee dat het publieke organen en autoriteiten niet is toegestaan om na een strafrechtelijke vrijspraak in een bestuursrechtelijke procedure alsnog twijfels te uiten over de onschuld van een betrokkene ten aanzien van het feit waarvoor hij is vrijgesproken. Voor een geslaagd beroep op dit aspect van de onschuldpresumptie dient de betrokkene te stellen en te bewijzen dat een voldoende verband ('link') bestaat tussen de strafrechtelijke procedure en de latere bejegening door een bestuurlijke autoriteit of de latere gerechtelijke procedure. Zo'n verband is bijvoorbeeld aanwezig als die latere procedure een onderzoek vereist van de uitkomst van de eerdere strafrechtelijke procedure, in het bijzonder in een geval waarin die latere procedure de rechter dwingt tot een onderzoek van een strafrechtelijk oordeel, tot een heroverweging of beoordeling van het bewijs in het strafrechtelijke dossier, tot een oordeel over de deelname van de belanghebbende aan de gebeurtenissen die hebben geleid tot de eerdere 'criminal charge', of tot een oordeel over de bestaande aanwijzingen van mogelijke schuld van de belanghebbende.¹ Uit de rechtspraak van het EHRM volgt verder dat het feit dat een verband als hiervoor is vastgesteld op zichzelf niet voldoende is voor de conclusie dat het oordeel van de strafrechter eraan in de weg staat dat in een latere bestuursrechtelijke procedure de gedragingen waarvan de betrokkene is vrijgesproken - als gevolg van minder strenge bewijsregels of op grond van aanvullend bewijs - bewezen worden verklaard. Daarbij is wel van belang dat de rechterlijke autoriteiten door hun optreden, de motivering van hun beslissing of de door hen gebruikte bewoordingen geen twijfel dienen te doen ontstaan over de juistheid van de vrijspraak van wat de betrokkene in de strafzaak werd verweten.²

11. De rechtbank stelt vast dat verweerder in het bestreden besluit, onder verwijzing naar het advies van de bezwaarcommissie, geen standpunt heeft ingenomen over de vraag of het bestreden besluit in strijd is met artikel 6 van het EVRM. Nu eisers hier in bezwaar al een beroep op hebben gedaan, is het bestreden besluit daarom in zoverre onvoldoende gemotiveerd.

12. In het verweerschrift heeft verweerder zich nog op het standpunt gesteld dat de eigen verantwoordelijkheid van verweerder bij het opleggen van handhavingsmaatregelen niet afhankelijk is van de met strafvervolging en strafoplegging belaste organen. Gelet op wat de rechtbank hiervoor heeft overwogen, is dat standpunt onjuist.

13. De rechtbank is echter van oordeel dat dit motiveringsgebrek gepasseerd kan worden met toepassing van artikel 6:22 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Naar het oordeel van de rechtbank is het bestreden besluit niet in strijd met artikel 6 van het EVRM. Uit de overgelegde processen-verbaal van de politierechter blijkt dat eisers zijn vrijgesproken.

De politierechter heeft daarbij overwogen dat er een bestuursrechtelijke procedure loopt met vragen die voor hem ook relevant zijn in de zaak, dat hij wel kan komen tot wettig bewijs maar de overtuiging mist dat eisers strafbaar hebben gehandeld. Hij heeft daar onvoldoende beeld en duidelijkheid over en acht de vervolging enigszins prematuur. Weliswaar is sprake van een link tussen de strafrechtelijke procedure en het bestreden besluit, omdat hieraan hetzelfde feitencomplex ten

grondslag ligt, maar dat is onvoldoende voor de conclusie dat het bestreden besluit in strijd is met artikel 6 van het EVRM. Gelet op de inhoud van de processen-verbaal worden met het bestreden besluit geen twijfels geuit over de juistheid van de vrijspraak van eisers. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

WRO

JnB 2023, 647

MK ABRS, 16-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3129](#)

minister van Economische Zaken en Klimaat (thans: minister voor Klimaat en Energie; minister van EZK), minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (thans: minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening; minister van BZK).

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 1, lid 2, 2.8 lid 1

WRO. INPASSINGPLAN. WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. NATUURBESCHERMING. STIKSTOFGEVOLGEN. PORTHOS. Inpassingsplan en twee omgevingsvergunningen om het zogenoemde "Porthos-project" mogelijk te maken dat als doel heeft om CO₂ van de industrie in het Rotterdamse havengebied op te slaan in lege gasvelden onder de Noordzee. In de tussenuitspraak van 02-11-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3159](#), is geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet mag worden gebruikt. I.c. wordt geoordeeld dat de ministers op grond van het rapport van 15 maart 2022 tot het oordeel konden komen dat op grond van objectieve gegevens is uitgesloten dat significante gevolgen kunnen optreden door de depositie van stikstof als gevolg van het Porthos-project voor Natura 2000-gebieden. De ministers stellen zich daarom terecht op het standpunt dat voor het inpassingsplan geen passende beoordeling hoeft te worden gemaakt en dat de aanvragen voor de omgevingsvergunningen geen betrekking hebben op een project waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb nodig is. De zogenoemde aanhaakverplichting is in dit geval dus niet aan de orde. Dat betekent dat de rechtsgevolgen van de besluiten tot vaststelling van het inpassingsplan "Porthos transport en opslag van CO₂" en de besluiten tot verlening van de omgevingsvergunningen van 22 september 2021, in stand kunnen blijven. Deze uitspraak heeft tot gevolg dat het Porthos-project kan worden uitgevoerd op basis van het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Porthos-project mag doorgaan") uitgebracht.

JnB 2023, 648

MK ABRS, 16-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3123](#)

minister van Economische Zaken en Klimaat, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (nu: de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening), college van burgemeester en wethouders van Súdwest-Fryslân, verweerders.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WRO. INPASSINGPLAN. WOON- EN LEEFKLIMAAT. GEZONDHEID. MAGNEETVELDEN.

Inpassingsplan "Netversterking westelijk Friesland" en omgevingsvergunning o.m. voor het realiseren van een hoogspanningsstation met toegangsweg. I.c. wordt geoordeeld dat de beroepen van [vennoot] en [appellant sub 2] ongegrond zijn. Dit betekent dat de realisatie van het hoogspanningsstation met bijbehorende ondergrondse hoogspanningskabels en opstijppunten doorgang kan vinden. Omdat de woningen van [vennoot] en [appellant sub 2] niet liggen binnen de magneetveldzone van 0,4 µT, waarmee wordt voldaan aan de wijze waarop in het ten tijde van de vaststelling van het inpassingsplan geldende beleid invulling is gegeven aan het voorzorgsbeginsel, hebben de ministers zich op het standpunt kunnen stellen dat niet aannemelijk is dat het inpassingsplan wat betreft het aspect magneetvelden negatieve invloed heeft op de gezondheid van [vennoot] en [appellant sub 2]. De Afdeling ziet geen aanknopingspunten voor het oordeel dat er ten tijde van de vaststelling van het inpassingsplan wetenschappelijke aanwijzingen beschikbaar waren waaruit zou volgen dat het inpassingsplan negatieve effecten zou hebben op het vee van [vennoot], waarmee de ministers bij de vaststelling van het inpassingsplan rekening hadden kunnen en moeten houden.

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2023, 649

MK ABRS, 02-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2969](#)

college van gedeputeerde staten van Utrecht.

Wet natuurbescherming (Wnb) 1.11

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. ZORGPLICHT. ISOLEREN SPOUWMUREN.

ECOLOGISCH ONDERZOEK. AMICUS-CURIAE. I.c. is aan de orde de vraag of een isolatiebedrijf, dat zich toelegt op het na-isoleren van spouwmuren van woningen van particulieren, met haar werkwijze voorafgaand aan de na-isolatie de zorgplicht in artikel 1.11 van de Wnb heeft overtreden door niet de noodzakelijke maatregelen te treffen om nadelige gevolgen voor vleermuizen te voorkomen. De Afdeling komt, met inachtneming van de reacties van meedenkers, tot de conclusie dat het isolatiebedrijf met haar werkwijze inderdaad de zorgplicht overtreedt en dat de provincie de dwangsom terecht heeft opgelegd.

[...] 1. Het na-isoleren van spouwmuren is een van de manieren waarop de CO₂-uitstoot kan worden verminderd en klimaatdoelen kunnen worden behaald. Tegelijkertijd kan het na-isoleren leiden tot nadelige gevolgen voor verschillende beschermde soorten vleermuizen, waaronder de kleine dwergvleermuis. Deze soort houdt zich vaak in spouwmuren op en komt vrijwel overal in Nederland, en ook in Utrecht, voor.

1.1. Deze zaak gaat over de vraag of IsoSun, dat zich toelegt op het na-isoleren van spouwmuren van woningen van particulieren, met haar werkwijze voorafgaand aan de na-isolatie de zorgplicht in artikel 1.11 van de Wnb heeft overtreden door niet de noodzakelijke maatregelen te treffen om nadelige gevolgen voor vleermuizen te voorkomen. De werkwijze van IsoSun bestaat uit endoscopisch onderzoek, waarbij met een camera in de te isoleren spouwmuren wordt gekeken. Verder wordt met de betrokken bewoners een rondje om de woning gelopen om de eventuele aanwezigheid van vleermuizen vast te stellen.

1.2. Het college vindt dat IsoSun de hierboven genoemde zorgplicht heeft overtreden omdat zij woningen na-isoleert zonder voldoende onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen in de spouwmuren. Het college heeft handhavend opgetreden door een last onder dwangsom op te leggen om herhaling van de overtreding te voorkomen. Daarbij heeft het college een onderzoeksverplichting opgelegd. Om te voldoen aan die onderzoeksverplichting moet IsoSun ecologisch onderzoek (lees: een quickscan) en, indien daartoe aanleiding bestaat, nader ecologisch onderzoek (laten) uitvoeren.

1.3. In deze zaak spelen potentieel conflicterende belangen: aan de ene kant het belang van het behalen van klimaatdoelen en de financieel- economische belangen van woningeigenaren en ondernemingen, die zich richten op na-isolatie, en aan de andere kant het belang van soortenbescherming. Gelet op deze potentieel conflicterende belangen, de wens om inzicht te krijgen in de gevolgen van na-isolatie van spouwmuren voor vleermuizen, de gevolgen van de aan de orde zijnde onderzoeksverplichting voor in het bijzonder particulieren die hun woning willen na-isoleren en het mogelijk bestaan van alternatieve methoden, heeft de Afdeling toepassing gegeven aan de amicus curiae-procedure.

1.4. De Afdeling komt, met inachtneming van de reacties van bedoelde meedenkers, tot dezelfde conclusie als de rechtbank. Die conclusie is dat IsoSun met haar werkwijze niet de noodzakelijke maatregelen treft om nadelige gevolgen voor vleermuizen te voorkomen en daardoor de zorgplicht in de Wnb overtreedt. Uit de reacties van de meedenkers volgt dat er geen alternatieve onderzoeksmethoden zijn, zodat het college terecht een onderzoeksverplichting in de vorm van een quickscan en eventueel een nader ecologisch onderzoek heeft opgelegd. Uit de reacties van de meedenkers is gebleken dat sinds 2019 veel ontwikkelingen hebben plaatsgevonden en werkwijzen zijn gevonden voor een grootschaligere aanpak van na-isolatie, waarbij ook het belang van de bescherming van vleermuizen wordt betrokken. Deze nieuwe aanpak is in het bijzonder gericht op woningbouwverenigingen en andere grotere partijen, maar zou ook voor particulieren een uitkomst kunnen bieden. Deze ontwikkelingen kunnen echter niet worden meegenomen in de uitspraak, omdat zij geen onderdeel uitmaken van het bestreden besluit. [...]

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Ecologisch onderzoek nodig bij isoleren van spouwmuren") uitgebracht.

JnB 2023, 650

MK Rechtbank Gelderland, 02-08-2023, [ECLI:NL:RBGEL:2023:4416](#)

college van gedeputeerde staten van Gelderland.

Wet natuurbescherming (Wnb) 6.1

Beleidsregels tegemoetkoming faunaschade Gelderland (beleidsregels)

NATUURBESCHERMING. SCHADEVERGOEDING. Gedeeltelijke afwijzing verzoek om vergoeding van faunaschade. I.c. acht de rechtbank artikel 6, sub I, onder ii, van de beleidsregels niet redelijk. Ten eerste omdat daarmee een willekeurig onderscheid wordt gemaakt tussen beperkingen in het landbouwkundige gebruik die het gevolg zijn van (erf)pachtovereenkomsten en beperkingen die voortvloeien uit andere bedrijfskeuzes, ten tweede omdat hierin een alles-of-niets benadering ligt besloten die geen recht doet aan de daadwerkelijke beperkingen die gelden voor de gronden. Nu sprake is van onredelijk beleid had het college zich voor de toepassing van artikel 6.1 van de Wnb hier niet op mogen

baseren.

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RBGEL:2023:4471](#).

JnB 2023, 651

MK/Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Holland, 21-06-2023, [ECLI:NL:RBNHO:2023:7261](#)

gedeputeerde staten van Noord-Holland.

Verdrag van Aarhus 6

Habitatrichtlijn 16

Wet natuurbescherming (Wnb) 3.8, 3.10

Regeling natuurbescherming (Rnb) 3.1, 3.3

NATUURBESCHERMING. NATUURONTHEFFING. KONIJNEN. ALTERNATIEVE OPLOSSING. STAAT VAN INSTANDHOUDING. I.c. wordt geoordeeld dat de aan de golfclub verleende natuurontheffing voor o.m. het vangen en doden van konijnen op een golfterrein in stand blijft.

[...] Bij [...] (het primaire besluit) heeft verweerder aan de golfclub ontheffing onder voorschriften verleend op grond van artikel 3.10 in verband met artikel 3.8, en op grond van 3.26 van de [...] (Wnb) [...] voor het op het grondgebied van de golfclub [...] bestrijden (vangen en doden) van konijnen en het vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen van konijnen [...].

[...] Bestaat er een andere bevredigende oplossing ter voorkoming en beperking van de overlast en schade (artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder a, Wnb)?

[...] 7.3.1 De rechtbank overweegt over de vraag of er een andere bevredigende oplossing is als volgt. Het konijn is niet een diersoort die in Nederland wordt beschermd onder de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn). Met betrekking tot diersoorten die onder de Habitatrichtlijn worden beschermd, is verweerder bij toepassing van zijn bevoegdheid uit artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder a, Wnb verplicht om het ontbreken van alternatieve maatregelen nauwkeurig en passend te motiveren (Hof van Justitie (HvJ) EG 14 juni 2007, C-342/05, ECLI:EU:C:2007:341 (Finse wolvenarrest I)). Gelet op de systematiek van de Wnb, waarin artikel 3.8, vijfde lid, Wnb van toepassing is verklaard op de diersoorten bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, Wnb, geldt deze maatstaf uit artikel 16 van de Habitatrichtlijn - ook voor het inzetten van maatregelen ter bestrijding van diersoorten die niet onder de bescherming van de Habitatrichtlijn vallen, zoals de soort konijn, zie hierover ook hierna in rechtsoverwegingen 8.1 tot en met 8.5.

7.3.2 Verweerder heeft gelet op diens hiervoor onder 7.2 weergegeven uiteenzetting concreet en toereikend gemotiveerd waarom verschillende alternatieve oplossingen niet of niet afdoende bevredigend (zullen) werken om schade of overlast aan het golfterrein veroorzaakt door de konijnen te voorkomen. [...]

[...] Wordt afbreuk gedaan aan het streven de konijnen in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder c, Wnb)?

8.1 Tussen partijen is niet in geschil dat de staat van instandhouding van konijnen in Nederland ongunstig is.

[...] 8.4 De rechtbank volgt eiseressen niet in hun (primaire) standpunt dat per definitie niet aan de voorwaarde van artikel 3.10, tweede lid, in verband met artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder c, Wnb is voldaan indien een soort op landelijk – of regionaal – niveau in een ongunstige staat van

instandhouding verkeert, zoals hier met betrekking tot de soort konijn, naar tussen partijen niet in geschil is, het geval is.

8.5 Weliswaar moet ook ten aanzien van deze norm worden aangesloten bij de eis uit artikel 16 van de Habitatrichtlijn. Dat artikel 3.10 Wnb bescherming biedt aan meer algemeen voorkomende soorten, als het konijn, die niet op grond van de Habitatrichtlijn worden beschermd, doet daar niet aan af. Bij het verlenen van ontheffing voor de bestrijding van een algemeen voorkomende soort als het konijn geldt, gelet op artikel 3.10, tweede lid, Wnb, onder meer ook de voorwaarde met betrekking tot de gunstige staat van instandhouding die in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder c, Wnb is opgenomen. In artikel 3.8 Wnb zijn voor soorten die op grond van de Habitatrichtlijn worden beschermd, de vereisten voor het mogen afwijken van de verboden uit die richtlijn neergelegd. Met de verwijzing naar diezelfde vereisten als gelden onder de Habitatrichtlijn, heeft de wetgever diezelfde eisen van toepassing verklaard op algemeen voorkomende soorten, die niet onder de Habitatrichtlijn worden beschermd. Er is dan ook geen aanleiding de eis met betrekking tot de gunstige staat van instandhouding minder strikt uit te leggen als het om nationaal beschermde organismen gaat.

[...] 8.4.4 Verweerder heeft er gelet op de notitie en het rapport, waarvan eiseressen de inhoud niet met overtuigende gegevens hebben bestreden, van uit kunnen gaan dat het verlenen van de ontheffing geen (relevante) gevolgen heeft voor de staat van instandhouding van de konijnenpopulatie op het golfterrein, op het relevante lokale niveau rondom het golfterrein en op het regionale, het landelijke en het grensoverschrijdende niveau. Verweerder heeft ervan mogen uitgaan dat sprake is van een geïsoleerde metapopulatie op het golfterrein zelf, zodat door het verlenen van de ontheffing voor het bestrijden van de konijnen op het terrein zelf de staat van instandhouding van de konijnenpopulatie op de overige niveaus niet verslechtert. Door het niet verlenen van de ontheffing wordt de staat van instandhouding op dat bovenlokale niveau door de afwezigheid van migratie ook niet hersteld.

Verweerder heeft tevens kunnen concluderen dat ook op het specifieke lokale niveau van het golfterrein zelf de konijnenpopulatie niet in een ongunstige staat van instandhouding zal komen te verkeren als gevolg van het verlenen van de ontheffing. Anders dan eiseressen veronderstellen, mag gedurende de looptijd van de ontheffing namelijk niet jaar in jaar uit een onbeperkt aantal konijnen op het golfterrein worden afgeschoten. [...] Onder deze omstandigheden moet ervan worden uitgegaan dat de ontheffing is verleend om de beheersstand van circa 300 konijnen te kunnen handhaven en dat de ontheffing de golfclub niet de mogelijkheid biedt een groter aantal dan daarvoor noodzakelijk is, af te schieten. Eiseressen hebben niet gesteld, laat staan aannemelijk gemaakt dat dat voor de konijnen op het golfterrein tot een ongunstige staat van instandhouding leidt. Voor zover de golfclub toch tot verdergaande bejaging zou overgaan, betreft dat een overtreding van de voorschriften van de ontheffing. Dat is dan een kwestie van handhaving, waar dit geding niet over gaat. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Wegenverkeerswet

JnB 2023, 652

Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 25-05-2023, [ECLI:NL:RBLIM:2023:3208](#)

algemeen directeur van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, CBR.

Wegenverkeerswet 1994 (Wvw)

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 (Regeling)

WEGENVERKEERSWET. ONDERZOEK RIJGESCHIKTHEID. SCHORSING RIJBEWIJS. TOEPASSING REGELING. Per 1 april 2023 is de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 aangepast. Dat de wetgever heeft geoordeeld dat schorsing van de geldigheid van het rijbewijs vanaf 1 april 2023 in een substantieel aantal gevallen niet geschikt en noodzakelijk is om de verkeersveiligheid te waarborgen, biedt geen aanleiding om de Regeling zoals die voor 1 april 2023 gold buiten toepassing te laten. Niet alleen de Regeling, maar ook het overgangsrecht is dwingendrechtelijk van aard en de voorzieningenrechter ziet geen reden om hieraan geen toepassing te geven. Dat gevallen van voor 1 april 2023 onder het oude recht vallen past bij het beginsel van rechtszekerheid. Verder zijn er geen bijzondere omstandigheden gesteld die reden geven om in het specifieke geval van verzoekster het verzoek om een voorlopige voorziening toe te wijzen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet open overheid/ Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2023, 653

Voorzieningenrechter ABRS, 09-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3028](#)

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verzoeker.

Wet openbaarheid van bestuur

WOB. VOORLOPIGE VOORZIENING. Steekproefsgewijs 16 van de 30.000 fosfaatbeschikkingen openbaar gemaakt. De voorzieningenrechter bepaalt bij wijze van voorlopige voorziening dat de minister uiterlijk binnen zes weken na verzending van deze uitspraak gevolg moet geven aan de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 8 mei 2023 in zaak nr. 22/10, [Red: [ECLI:NL:RBOVE:2023:1636](#)] door opnieuw op het bezwaar te beslissen. Het is de voorzieningenrechter niet duidelijk geworden waarom de minister pas na tien weken na de uitspraak van de rechtbank heeft besloten alsnog tot besluitvorming over te gaan. De voorzieningenrechter heeft er oog voor dat het in dit geval gaat om een groot aantal documenten, maar ziet ook aanleiding om de minister er toe te bewegen om alsnog met de nodige voortvarendheid aan de rechtbankuitspraak te voldoen. Daarbij zal de minister in de nieuwe beslissing op bezwaar toereikend moeten motiveren waarom de informatie die hij voornemens is niet te openbaren geen milieu-informatie betreft.

JnB 2023, 654

Rechtbank Den Haag, 24-07-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:11427](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:3

Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

WOB. Verzoek om openbaarmaking (onder)mandaatbesluiten. I.c. wordt geoordeeld dat het bezwaar van eiser ten onrechte niet-ontvankelijk is verklaard op de grond dat de reactie op zijn verzoek geen besluit is in de zin van art 1:3 van de Awb. De mandaatbesluiten zijn niet gepubliceerd, voor eenieder toegankelijk of raadpleegbaar via elektronische weg. Dit brengt mee dat deze mandaatbesluiten niet openbaar zijn geworden. Voor verweerder bestaat geen verplichting op grond van de Wob om documenten op te stellen, dan wel een mandaatregister in te stellen. Artikel 5, aanhef en onder f, van de Bekendmakingswet is beperkt tot bekendmaking door plaatsing in de Staatscourant. Er bestaat geen verplichting voor verweerder om dit via deze Wob-procedure (extra) op andere wijze te doen. Nu de bekendmaking van de (onder)mandaatbesluiten zal plaatsvinden, de praktijk is gewijzigd en ook het O&M-besluit zal worden gewijzigd, valt niet in te zien dat hiermee niet kan worden volstaan.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2023, 655

MK ABRS, 16-08-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3133](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vreemdelingenwet 2000 30 lid 1

ASIEL. DUBLINVERORDENING. BULGARIJE. I.c. wordt geoordeeld dat de staatssecretaris deugdelijk heeft gemotiveerd dat hij bij de toepassing van de Dublinverordening voor Bulgarije terecht uitgaat van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en dat de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij een reëel risico loopt dat hij bij terugkeer naar Bulgarije terechtkomt in een situatie die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM.

Zie in gelijke zin de uitspraak van dezelfde datum inzake

[ECLI:NL:RVS:2023:3134](#).

Bij deze uitspraken is een [persbericht](#) ("Staatssecretaris J&V mag vreemdelingen blijven overdragen aan Bulgarije") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)